

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 2544

гр. София, 03.05.2016 г.

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19
състав**, в закрито заседание на 03.05.2016 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

като разгледа дело номер **2760** по описа за **2016** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, във връзка с чл. 203, във връзка с чл. 145 и следващите от АПК.

Делото е образувано по искова молба на Р. А. С. от [населено място], [улица] срещу Българска Н. Банка, като държавен орган. Претенцията е за: 1. сумата от 44 070,90 лева, представляваща обезщетение за причинени имуществени вреди, в резултат на бездействие по отношение на изпълнението на законово вменени задължения (компетенции), изразяващи се в разлика между гарантирания в чл. 9 от Закона за гарантиране на влоговете в банките размер и пълния размер на притежавания от ищцата в [фирма] депозит и 2. за сумата от 500 лева, представляваща лихва за забавено плащане на сумата от 196 000 лева, която е гарантирания размер на депозита, съгласно закона за гарантиране на влоговете в банките.

Видно от изложеното в исковата молба, АССГ е сезиран с иск срещу БНБ като държавен орган. В молбата е посочено, че БНБ и нейните органи в лицето на подуправителя, ръководещ управление „Б. надзор“, чрез своето умишлено бездействие, неизпълнявайки задълженията си, вменени им от закона по чл. 2, т. 6, чл. 16, т. 16 и чл. 20, ал. 3 от ЗБНБ, както и чл. 1, ал. 2, чл. 36, ал. 1, т. 2, във връзка с чл. 103, ал. 1, чл. 80а, чл. 80б, чл. 80в от Закона за кредитните институции по отношение на Корпоративна Търговска Банка АД се допуснали ищцата да претърпи имуществени и вреди, в размер, подробно посочен по-горе.

Твърди се, че БНБ е бездействала, като по този начин не е осигурен достъп на вложителите до гарантирания размер на депозитите в [фирма]. Ищецът се позовава на чл. 1, пар. 3, т. i от Директива 94/19 ЕО относно схемите за гарантиране на депозити по отношение на гарантирания размер и срока за изплащане, изменена с ДИРЕКТИВА 2009/14/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 март 2009 година. Според тази разпоредба „неналичен депозит“ означава депозит, който е дължим и платим, но не е бил платен от кредитна институция, съгласно

правните и договорни условия, приложими към него, когато компетентните органи установяват това колкото е възможно по-скоро и във всеки случай не по-късно от пет работни дни след като са се уверили за първи път, че дадена кредитна институция не е изплатила депозити, които са дължими и изискуеми.

Ответникът в лицето на БНБ, в представения подробен писмен отговор оспорва исковата молба като недопустима, а алтернативно като неоснователна.

Административен Съд С.-град, I отделение, 19 състав намира така подадената искова молба за недопустима поради липса на елементите от фактическия състав на отговорността на държавата по чл.1, ал.1 ЗОДОВ.

За да възникне право на искане за обезщетение по чл. 203 - 207 АПК във връзка с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ е необходимо да са налице няколко кумулативни предпоставки: 1. вреда - имуществена или морална (реално причинена или пропусната полза); 2. незаконосъобразен акт, незаконосъобразно действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, като същите задължително трябва да бъдат при и по повод изпълнение на административна дейност; 3. изпълнение на административна дейност, т.е. вредата да е настъпила от незаконосъобразния акт, действие или бездействие на органа или длъжностното лице при или по повод изпълнение на административна дейност и 4. пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие или бездействие и настъпилата вреда. Легалната дефиниция на понятието „административен орган” се съдържа в § 1, т. 1 от допълнителната разпоредба на АПК, съгласно която „административен орган” е органът, който принадлежи към системата на изпълнителната власт, както и всеки носител на административни правомощия, овластен въз основа на закон. БНБ не принадлежи към системата на изпълнителната власт. Органите на изпълнителната власт са посочени в чл. 19 от Закона за администрацията, като сред тях не е посочена БНБ. Действително, съгласно чл. 19, ал. 4, т. 5 от Закона за администрацията за органи на изпълнителната власт се считат и ръководителите на държавни институции, създадени със закон или с постановление на Министерския съвет, които имат функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт. Безспорно е, че дейността на Българската народна банка се регламентира със закон, но същата няма функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт. Съгласно чл. 2, ал. 1 от Закона за Българската народна банка основна цел на Българската народна банка е да поддържа ценовата стабилност чрез осигуряване стабилността на националната парична единица и провеждане на парична политика в съответствие с изискванията на този закон. Българската народна банка съдейства за създаването и функционирането на ефективни платежни системи и осъществява надзор върху тях (чл. 2, ал. 4), Българската народна банка има изключителното право да емитира банкноти и монети в страната (чл. 2, ал. 5), Българската народна банка регулира и осъществява надзор върху дейността на другите банки в страната с оглед поддържане стабилността на банковата система и защита интересите на вложителите (чл. 2, ал. б). Следователно, Българската народна банка не може да се определи като орган на изпълнителната власт.

Бездействието на БНБ, което се иска да бъде установено от ищеца от съда в настоящото производство е определено като неизпълнение на задължение, директно произтичащо посочените по-горе разпоредби на ЗБНБ и ЗКИ. Според чл. 16, т. 15 от

ЗБНБ, Управителният съвет на БНБ издава, отказва издаване и отнема лицензи на банки, на оператори на платежни системи, на платежни институции и на дружества за електронни пари при условия и по ред, определени със закон. Съгласно чл. 23 от закона за гарантиране на влоговете в банките, фондът изплаща задължения на съответната банка към нейни вложители до гарантираните размери, когато Българската народна банка е отнела издадената лицензия за банкова дейност на търговската банка.

В разглеждания казус се твърди, че БНБ, чрез своите органи не е извършила предписаните от закона действия, допускайки фалита на [фирма], поради което ищцата е загубила парични средства в размер над определения в чл. 9 от Закона за гарантиране на влоговете в банките. Следователно, иска се установяване на бездействие на БНБ, което бездействие от нейна страна е по отношение на друга търговска банка. Взаимоотношението на БНБ с останалите банки е регламентирано в чл. 41 от Закона за Българската народна банка, като съгласно посочения текст тя определя с наредба задължителните минимални резерви, които банките са длъжни да поддържат при нея, метода за изчисляването им, както и условията и случаите за плащане на лихва върху тях, утвърждава с наредба други условия и изисквания за поддържане стабилността на кредитната система. Тези взаимоотношения на БНБ с останалите банки по никакъв начин не биха могли да се определят като такива по повод изпълнение на административна дейност на БНБ и не биха могли да послужат като основание за претендиране на отговорността по БНБ по реда на чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

Ето защо не може да се приеме е налице бездействие от страна на БНБ, по нейно задължение като административен орган, произтичащо пряко от нормативен акт и свързано с извършвана от нея изпълнително-разпоредителна дейност, с което на ищцата може да бъдат причинени твърдените имуществени вреди. Още повече, че в случая, С., сключвайки договора за депозит с [фирма] е била наясно, че законът за гарантиране на влоговете в банките, гарантира влоговете в търговските банки само до определен размер. Влагайки средства в определена банка над този размер вложителите поемат собствен риск, при евентуалния фалит на кредитната институция. Следва да се отбележи, че след евентуалното обявяване на [фирма] в несъстоятелност и осребряването на имуществото, ищцата би могла да удовлетвори претенцията си по реда на чл. 93 и следващите от Закона за банковата несъстоятелност /чл. 94, ал. 1, т. 4б от З./.

От друга страна се иска Бездействието на БНБ, което се иска да бъде установено от ищеца от съда в настоящото производство е определено като неизпълнение на задължение, директно произтичащо от на чл. 1, пар. 3, т. i от Директива 94/19 ЕО. Посочено е, че според тази разпоредба БНБ е следвало да предприеме действия в петдневен срок, които да дадат възможност на вложителите в [фирма] да получат достъп до гарантираната част от депозитите си в тази банка. Според чл. 16, т. 15 от ЗБНБ, Управителният съвет на БНБ издава, отказва издаване и отнема лицензи на банки, на оператори на платежни системи, на платежни институции и на дружества за електронни пари при условия и по ред, определени със закон. Съгласно чл. 23 от закона за гарантиране на влоговете в банките, фондът изплаща задължения на съответната банка към нейни вложители до гарантираните размери, когато Българската народна банка е отнела издадената лицензия за банкова дейност на

търговската банка.

Следователно, отново се иска установяване на бездействие на БНБ, което бездействие от нейна страна е по отношение на друга търговска банка. Както беше посочено по-горе взаимоотношението на БНБ с останалите банки е регламентирано в чл. 41 от Закона за Българската народна банка, като съгласно посочения текст тя определя с наредба задължителните минимални резерви, които банките са длъжни да поддържат при нея, метода за изчисляването им, както и условията и случаите за плащане на лихва върху тях, утвърждава с наредба други условия и изисквания за поддържане стабилността на кредитната система. И в този случай съдът намира, че взаимоотношенията на БНБ с останалите банки по никакъв начин не биха могли да се определят като такива по повод изпълнение на административна дейност на БНБ и не биха могли да послужат като основание за претендиране на отговорността по БНБ по реда на чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

Отнемането на лиценза на дадена кредитна институция безспорно може да бъде оспорено пред Върховния Административен Съд. Издаването на административен акт по отнемането на лиценза от страна на БНБ не е свързано с определен срок и зависи изцяло от проверките, които ще се извършат от страна на БНБ в кредитната институция. Те са свързани с общото ѝ икономическо състояние и капиталовата ѝ адекватност. От тази гледна точка е неоснователно позоваването на чл. 1, пар. 3, т. i от Директива 94/19 ЕО, защото тази разпоредба дава понятие за това какво е неналичен депозит. В тази връзка компетентните органи следва да установят дали са налице дължими и платими депозити, които не са били платени от кредитна институция, съгласно правните и договорни условия. При положение, че се установят тези условия, това няма да бъде автоматично основание за отнемане на лиценза, а може да е предпоставка за налагане на санкции, различни от отнемането на лиценза. Това е така, защото неизплащането на депозитите може да се дължи на причини, които не биха дали възможност на БНБ да упражни правомощията си по налагане на тази най-тежка мярка, спрямо кредитната институция. Единствено отнемането на лиценза е условие, за да може фондът за гарантиране на влоговете да пристъпи към изплащането на депозитите, но както беше посочено, това не би могло да стане до пет работни дни. Тълкуването на разпоредбата на чл. 1, пар. 3, т. i от Директива 94/19 ЕО не дава възможност да се направят изводи в тази насока.

Ето защо не може да се приеме през времето, до отнемане на лиценза на [фирма] е налице бездействие от страна на БНБ, по нейно задължение като административен орган, произтичащо пряко от нормативен акт и свързано с извършвана от нея изпълнително-разпоредителна дейност.

По изложените съображения, настоящият съдебен състав намира, че не са налице предпоставките за приложимост на чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, доколкото допустимостта за прилагането на посочения текст предполага и изисква наличието на вреди, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. В разглеждания казус БНБ не е бездействала в качеството си на административен орган,

във връзка със законово регламентирани задължения, отнасящи се до изпълнително-разпоредителната дейност. В този смисъл е и константната практика на ВАС - Определение № 9436 от 14.09.2015 г. на ВАС по адм. д. № 9670/2015 г., VIII отделение, Определение № 526 от 18.01.2016 г. на ВАС по адм. д. № 12650/2015 г., IV отделение, Определение № 533 от 18.01.2016 г. на ВАС по адм. д. № 14387/2015 г., VII отделение, Определение № 12099 от 13.11.2015 г. на ВАС по адм. д. № 12368/2015 г., IV отделение и др.

С отговора по исковата молба ответникът чрез пълномощника си е поискал присъждане на разноски. Според чл. 5 на приложения договор за защита и съдействие договореното възнаграждение се изплаща от БНБ, след представяне на фактура от Адвокатско дружество Си Ем Ес М. – клон Б.. Такава е представена с договора за правна защита и съдействие, както и извлечение от банковата сметка на дружеството, по която е преведено уговореното възнаграждение. В тази връзка и на основание чл. 78, ал. 4 от ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК, поради което съдът дължи присъждане на разноски.

Водим от горното и на основание чл. 159, т. 1 от АПК, Административен съд София –град, I отделение, 19 състав,

О П Р Е Д Е Л И:

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ исковата молба на Р. А. С. от [населено място], [улица] срещу Българска Н. Банка, като държавен орган. Претенцията е за: 1. сумата от 44 070,90 лева, представляваща обезщетение за причинени имуществени вреди, в резултат на бездействие по отношение на изпълнението на законово вменени задължения (компетенции), изразяващи се в разлика между гарантирания в чл. 9 от Закона за гарантиране на влоговете в банките размер и пълния размер на притежавания от ищцата в [фирма] депозит и 2. за сумата от 500 лева, представляваща лихва за забавено плащане на сумата от 196 000 лева, която е гарантирания размер на депозита, съгласно закона за гарантиране на влоговете в банките.

ПРЕКРАТЯВА производството по административно дело № 2760 по описа на АССГ за 2016 г.

ОСЪЖДА Р. А. С. от [населено място], [улица] ЕГН [ЕГН] да заплати на Българска Н. Банка на основание чл. 78, ал. 4 от ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК сумата от 2640 /две хиляди шестстотин и четиридесет/ лева, представляваща платено от ответника адвокатско възнаграждение.

Преписи от настоящето определение да се изпратят на Р. А. С. от [населено място], [улица] на Българска Н. Банка.

Определението подлежи на обжалване в 7-дневен срок от получаването му с частна жалба пред Върховния Административен Съд на Република Б..